

GLOSSARI DE TERMES RELACIONATS AMB LA TRAMITACIÓ PARLAMENTÀRIA

A

abstenció

Opció de vot que significa no pronunciar-se ni a favor ni en contra d'una proposta.

audiència

Tràmit que les ponències, les subcomissions i les comissions legislatives poden donar, especialment en el procediment legislatiu, a organitzacions, grups socials i experts. Pot incloure'n la compareixença a les sessions.

B

Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya

Publicació oficial que recull tots els textos que segueixen una tramitació parlamentària, en les diverses fases d'aquesta, les comunicacions del Govern i qualsevol altre text la publicació del qual és exigida pel Reglament o ordenada pel president o presidenta del Parlament.

C

caducitat

Vegeu «decaïment».

comissió

Conjunt de diputats, designats proporcionalment pels grups parlamentaris, encarregat de preparar les decisions del Ple. En el Parlament hi ha dues grans classes de comissions: les legislatives i les específiques. Les comissions legislatives poden tramitar qualsevol iniciativa parlamentària i poden dictaminar sobre els projectes o proposicions de llei que ha d'aprovar el Parlament. Les específiques tenen una funció concreta o bé la comesa de relacionar-se amb determinades institucions o entitats públiques.

comissió legislativa

Comissió que tramita iniciatives parlamentàries i emet dictàmens sobre les proposicions i els projectes de llei que ha d'aprovar el Ple. El nombre de comissions legislatives i la competència material de cadascuna els acorda el Ple, a proposta de la Mesa i la Junta de Portaveus.

comissió promotora de la iniciativa legislativa popular

Conjunt de persones que promouen una iniciativa legislativa popular. La comissió promotora representa les persones que han donat suport a la iniciativa amb les seves signatures i pot participar en la tramitació parlamentària de la iniciativa presentada.

compareixença

Vegeu «audiència».

Consell de Garanties Estatutàries

Institució de la Generalitat que vetlla per l'adequació de les normes amb rang de llei del Govern i del Parlament a l'Estatut i a la Constitució. També és responsable d'identificar, prèviament a la presentació dels recursos pertinents, els possibles motius d'inconstitucionalitat i de conflicte de competències que puguin afectar l'autogovern català o l'autonomia local com a conseqüència de la normativa estatal. També compleix una funció de tutela dels drets estatutaris d'acord amb l'article 38.1 de l'Estatut.

Consell Executiu

Vegeu «Govern».

consolidació legislativa

Procediment pel qual s'elabora un nou text legal que integra la legislació vigent sobre una matèria o un sector determinats, amb la finalitat de simplificar l'ordenament jurídic, millorar-ne la qualitat i contribuir a garantir la seguretat jurídica. Els projectes o proposicions de consolidació legislativa es tramiten pel procediment de lectura única.

D

debat

Discussió formal dels assumptes inclosos en l'ordre del dia de les sessions dels òrgans del Parlament. Els debats se subjecten a les normes de procediment establertes pel Reglament i són dirigits i ordenats pel president o presidenta de l'òrgan en qüestió. Entre els debats amb característiques específiques hi ha el debat de totalitat, el debat d'investidura del president o presidenta de la Generalitat, el debat d'una moció de censura o d'una qüestió de confiança i els debats de control i validació dels decrets llei. També es tenen debats específics per raó de la matèria, com els debats generals sobre l'acció política i de govern.

decaïment

Tancament d'una tramitació parlamentària pel finiment de la legislatura.

Diari de Sessions del Parlament de Catalunya

Publicació oficial del Parlament en què es transcriuen literalment les intervencions, els acords i les incidències que es produeixen en les sessions del Ple i de les comissions.

dictamen d'una comissió

Document aprovat per una comissió com a resultat dels treballs que ha dut a terme, generalment amb relació a una tramitació parlamentària, amb diferents continguts segons la naturalesa de la comissió. El dictamen de les comissions legislatives conté el text que la comissió eleva al Ple perquè el sotmeti a votació i, si s'aprova, es converteixi en llei.

Diputació Permanent

Òrgan del Parlament que substitueix en les seves funcions el Ple quan aquest no es pot reunir, perquè s'ha dissolt la legislatura o durant el temps que hi ha entre dos períodes de sessions. La componen vint-i-tres diputats, designats pels grups parlamentaris en proporció al seu nombre de membres. La presideix el president o presidenta del Parlament.

diputat | diputada

Persona que, en les eleccions al Parlament, ha estat elegida pels ciutadans perquè els hi representi, per un període de quatre anys.

dret d'accés a la informació pública

Dret que tenen els ciutadans d'accedir a la informació i la documentació del Parlament. El Reglament estableix el procediment per a accedir a aquesta informació, i també els límits i les restriccions.

Vegeu també «publicitat dels treballs parlamentaris».

Dret que tenen els diputats d'accedir a la documentació de l'Administració, del Govern i dels ens locals, d'acord amb el que determina el Reglament per a cada cas.

E

escó

Lloc on seu el diputat o diputada al Saló de Sessions. El nombre d'escons d'una cambra parlamentària equival al nombre de diputats de què es compon.

esmena

Proposta de modificació, de supressió o d'addició que poden fer els diputats i els grups parlamentaris respecte a un projecte o una proposició de llei o als altres textos que es debaten en el Parlament.

esmena a la totalitat

Proposta de rebuig total presentada per un grup parlamentari amb relació a un projecte de llei o una proposició de llei. Pot ser de retorn del projecte al Govern, o als que han presentat la proposició, o pot contenir un text alternatiu.

esmena tècnica

Esmena de millora del text d'una iniciativa legislativa per a adequar-lo a les normes de la tècnica legislativa o a les regles i els usos formals i lingüístics del Parlament, o per a llevar-ne errors jurídics, terminològics o gramaticals.

esmena transaccional

Esmena al text inicial d'un projecte o una proposició de llei, d'una moció o d'una resolució, el contingut de la qual és el resultat d'una negociació entre dos o més grups amb relació a esmenes que ja havien presentat aquests grups.

exposició de motius

Part introductòria d'un text que s'ha de convertir en normatiu, com un projecte o una proposició de llei, que en justifica la presentació i n'explica els objectius i el contingut.

Vegeu també «preàmbul».

G

Govern

Òrgan col·legiat format pel president o presidenta de la Generalitat i pels consellers, que dirigeix la política i l'Administració de la Generalitat. Entre altres funcions, té la de proposar lleis i elaborar i aplicar el pressupost.

grup de treball

Grup que es pot constituir en una comissió, integrat per un o més diputats de cada grup parlamentari, que estudia i prepara els assumptes encarregats a la comissió. La seva tasca es clou amb la presentació d'un informe o unes conclusions.

grup parlamentari

Agrupació de diputats que pertanyen al mateix partit o coalició. Els grups parlamentaris impulsen les actuacions i les decisions del Parlament. Per a formar un grup parlamentari calen almenys cinc diputats. Cada grup té un portaveu o una portaveu.

grups d'interès

Vegeu «Registre de grups d'interès».

I

informe de la ponència

Informe que aprova la ponència d'una comissió legislativa. Inclou el text del projecte o la proposició de llei, una proposta d'esmenes a l'articulat i propostes de tipus tècnic (jurídic i lingüístic). A partir de l'informe de ponència la comissió elabora i aprova el dictamen que ha d'anar al Ple.

iniciativa legislativa

Dret que tenen el Govern i els diputats d'iniciar un procediment parlamentari, com ara el procediment per a aprovar una llei. Els consells comarcals, els municipis i els ciutadans també poden exercir-lo directament, d'acord amb el que estableix l'Estatut.

iniciativa legislativa popular

Iniciativa legislativa que poden exercir davant el Parlament les persones que tenen la condició política de catalans. La iniciativa legislativa popular requereix el suport d'un mínim de cinquanta mil signatures.

J

Junta de Portaveus

Òrgan del Parlament constituït per un representant de cada grup parlamentari, el president o presidenta del Parlament, un dels secretaris de la Mesa i el secretari o secretària general del Parlament o el lletrat o lletrada en qui delegui. Decideix l'ordre del dia del Ple i col·labora en l'organització dels debats i en l'assignació a les comissions de treball de les qüestions a estudiar i a debatre.

L

lectura única

Procediment legislatiu especial que permet, amb l'acord previ del Ple, aprovar una llei en una sola votació i sense que s'hi puguin presentar esmenes.

legislatura

Període durant el qual el Parlament exerceix els seus poders, que s'inicia amb l'elecció dels membres i acaba amb la dissolució, abans d'unes noves eleccions. La legislatura dura formalment quatre anys a comptar de la data de les eleccions.

lleï

Norma jurídica de caràcter general i obligatori que emana d'un òrgan facultat per a exercir el poder legislatiu, com ara el Parlament de Catalunya, els parlaments de les altres comunitats autònomes o les Corts Generals. Les lleis, com a font de dret, regulen i organitzen la societat i tenen efectes jurídics vinculants.

lleï de desenvolupament bàsic de l'Estatut

Llei que desenvolupa una matèria regulada per l'Estatut, en els casos en què ho prescriuen el mateix Estatut i el Reglament del Parlament. Per a ser aprovada requereix el vot de la majoria absoluta dels membres del Parlament en una votació final sobre el conjunt del text.

lleï de pressupostos

Llei que s'aprova anualment i que conté totes les previsions d'ingressos econòmics de la Generalitat i el límit màxim de la despesa d'aquesta per a un exercici anual.

M

majoria absoluta

En una votació, la majoria que es produeix quan s'expressen en el mateix sentit més de la meitat dels diputats de què es compon la cambra. Queda fixada en el primer nombre enter de vots que segueix el nombre resultant de dividir per dos el total dels membres de l'òrgan que pren la decisió; en el cas del Parlament de Catalunya, aquest nombre és seixanta-vuit. Ordinàriament, la majoria absoluta s'aplica a decisions rellevants del Ple.

majoria qualificada

En una votació, la majoria que s'assoleix amb un percentatge de vots relativament ampli —normalment més del 50%—, per exemple, dues tercers parts o tres cinques parts dels vots. La majoria absoluta és un tipus de majoria qualificada.

Vegeu també «majoria absoluta».

majoria simple

En una votació, la majoria assolida pel sentit de votació que obté més vots.

Mesa del Parlament

Òrgan compost pel president o presidenta, els dos vicepresidents i els quatre secretaris del Parlament, els quals són elegits pel Ple. La Mesa organitza el treball parlamentari, interpreta el Reglament, dirigeix els serveis de la cambra i manté l'ordre durant les sessions.

O

ordre del dia

Relació ordenada dels afers que s'han de tractar en una sessió del Ple o d'una comissió.

P

Parlament obert

Vegeu «Portal de la Transparència».

període de sessions

Cadascun dels dos períodes en què es tenen les sessions ordinàries del Parlament. L'un va de l'1 de setembre al 31 de desembre, i l'altre, del 15 de gener al 31 de juliol.

període entre sessions

Temps durant el qual el Parlament suspèn l'activitat ordinària (de l'1 al 15 de gener i tot el mes d'agost). Aquests períodes s'exclouen del còmput de terminis establerts en el Reglament.

Ple del Parlament

Òrgan suprem del Parlament, constituït per tots els diputats.

ponència

Òrgan que nomenen les comissions legislatives perquè elabori un informe sobre un projecte o una proposició de llei. Les ponències fan recomanacions sobre esmenes a la comissió corresponent. El treball de les ponències és assessorat pels serveis jurídics i lingüístics.

ponent relator | ponent relatora

Membre d'una ponència escollit per a coordinar-ne els treballs i presentar-los a la comissió i al Ple.

Portal de la Transparència

Sistema d'informació i coneixement en format electrònic que el Parlament posa al servei dels ciutadans perquè puguin accedir a la informació i la documentació parlamentàries, d'acord amb el que estableix la legislació de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

portaveu

Diputat o diputada nomenat pel seu grup parlamentari perquè el representi i assisteixi a la Junta de Portaveus.

preàmbul

Part introductòria de les lleis, sense caràcter dispositiu, que presenta el text normatiu, n'exposa la finalitat i fa referència a l'estat de l'àmbit material que es regula. El preàmbul sol ser una adaptació de l'exposició de motius amb què s'ha presentat el projecte o la proposició de llei.

president del Parlament | presidenta del Parlament

Representant màxim del Parlament. Estableix i manté l'ordre de les discussions, dirigeix els debats amb imparcialitat, compleix i fa complir el Reglament, i exerceix totes les altres funcions que li confereixen l'Estatut, les lleis i el Reglament.

procediment d'urgència

Procediment excepcional mitjançant el qual s'accelera la tramitació d'un procediment parlamentari.

procediment legislatiu comú

Procediment que segueixen els projectes i les proposicions de llei que el Parlament ha admès a tràmit. Les fases principals del procediment legislatiu comú, després de l'admissió a tràmit, són la publicació de la iniciativa presentada, el debat de totalitat, les audiències i compareixences en la comissió, l'admissió d'esmenes, l'estudi en ponència, la tramitació en comissió i la tramitació final en el Ple.

projecte de llei

Text que conté prescripcions normatives presentat pel Govern al Parlament perquè sigui tramitat i aprovat com a llei.

proposició de llei

Text que conté prescripcions normatives presentat al Parlament per algun dels titulars de la iniciativa legislativa altres que el Govern, perquè sigui tramitat i aprovat com a llei (les propostes presentades pel Govern es denominen projectes de llei).

publicitat dels treballs parlamentaris

Principi que garanteix el dret dels ciutadans i dels grups i les organitzacions socials a conèixer la documentació i les tramitacions parlamentàries. Les publicacions oficials (*Diari de Sessions del Parlament de Catalunya* i *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*), el Canal Parlament, el Portal de la Transparència i el Parlament obert són instruments que garanteixen aquest principi.

Q

quòrum d'aprovació

Nombre de vots afirmatius exigint per a adoptar certs acords. En el Parlament, el quòrum d'aprovació és normalment la majoria simple, però en alguns casos es requereix la majoria absoluta o un quòrum superior.

quòrum de presència

Vegeu «quòrum per a l'adopció d'acords».

quòrum de votació

Vegeu «quòrum d'aprovació».

quòrum per a l'adopció d'acords

Nombre mínim de persones que hi ha d'haver en una reunió, de les que tenen dret a ser-hi presents. El Parlament no pot adoptar vàlidament acords si no hi és present la meitat dels diputats més un, com a mínim.

R

recurs d'inconstitucionalitat

Recurs que el Parlament i altres actors institucionals poden presentar al Tribunal Constitucional contra lleis i disposicions normatives amb força de llei. Per a interposar un recurs d'inconstitucionalitat cal el dictamen previ del Consell de Garanties Estatutàries i s'ha d'indicar expressament l'article o els articles que es pretén d'impugnar.

Registre de grups d'interès

Registre públic que té com a finalitat la inscripció i el control de persones, organitzacions i col·lectius que duen a terme activitats que poden influir en l'elaboració de les lleis o en l'exercici de les altres funcions del Parlament. El Reglament regula el contingut i la publicitat de les dades d'aquest registre i els drets i obligacions de les persones i organitzacions que hi estan inscrites.

Registre General del Parlament

Registre on es fa l'assentament dels documents que es presenten al Parlament o que el Parlament rep. El Registre General del Parlament admet qualsevol document presentat o rebut, sempre que s'adrexi a les administracions públiques i se n'identifiqui l'emissor.

Reglament del Parlament

Norma jurídica que expressa el poder d'autoorganització del Parlament i que regula, principalment, el funcionament de la cambra, tot determinant l'organització interna i els procediments per a exercir les funcions que corresponen a la institució.

relator | relatora

Vegeu «ponent relator, ponent relatora».

reunió

Part d'una sessió parlamentària que es té en un mateix dia.

S

sala de comissió

Cada una de les sales on es tenen les reunions de les comissions.

sessió

Temps que es destina a tractar els afers inclosos en l'ordre del dia. Les sessions ordinàries poden tenir lloc de dilluns a divendres. Les sessions extraordinàries tenen lloc fora dels períodes establerts. Les sessions del Ple són convocades pel president o presidenta del Parlament, i les sessions de les comissions, pel president o presidenta de cadascuna.

sessió plenària

Sessió del Ple del Parlament.

seu legislativa plena

Procediment legislatiu especial per mitjà del qual el Ple delega en una comissió l'aprovació d'un projecte o una proposició de llei.

subcomissió

Grup de membres d'una comissió legislativa que es crea per a tenir sessions informatives i compareixences. Cada comissió pot constituir un màxim de tres subcomissions especialitzades.

T

torn per al·lusions

Possibilitat que tenen els membres del Parlament de contestar, a criteri del president o presidenta del Parlament, a qui els hagi al·ludit en el decurs d'un debat.

torn per contradiccions

Dret que tenen els membres del Parlament que intervenen en un debat de replicar als oradors que els contradiuen.

tràmit

Cada un dels passos o les situacions de què consta un procediment parlamentari.

tramitar

Fer passar una iniciativa parlamentària pels tràmits establerts pel Reglament fins que es clou.

transaccional

En el llenguatge parlamentari, es diu del text que és el resultat d'un acord. S'aplica normalment a les esmenes acordades entre diferents grups parlamentaris sobre un text.
Vegeu també «esmena transaccional».

V

vot

Vegeu «sufragi».

vot delegat

Vot que un diputat o diputada exerceix per delegació d'un altre que no pot votar. La delegació de vot és restringida a casos de baixa per maternitat o paternitat i a supòsits d'hospitalització, malaltia greu o incapacitat perllongada.

vot particular

Manifestació de voluntat política que, en el procediment legislatiu, els grups parlamentaris que dissenteixen dels acords de les comissions poden formular davant el Ple, per a sostenir el text rebutjat.

vot ponderat

Sistema de vot d'acord amb el qual cada membre representa un nombre igual al de diputats que integren el seu grup parlamentari. El Reglament estableix els casos de votacions en què s'aplica el vot ponderat.

votació

Expressió de la voluntat dels diputats a favor o en contra d'una proposta, o d'abstenció, feta de la manera que és pertinent en cada cas.

votació ordinària

Votació a què se sotmet ordinàriament la presa de decisions en els òrgans del Parlament. En el Ple, la votació ordinària es fa per mitjans electrònics, i en les comissions, alçant la mà.